

Nevednost pomeni ne poznavanje in prav nevednost je bila orožje, s katerim je skrajni nacionalizem povedel naša ljudstva pred stotimi leti v brezno vojne.

Med poletjem 1915 in jesenjo 1917 se je prijetna in mirna dolina Soče spremenila v grozovito bojno polje, kjer so se vojaki iz vse Italije, Avstro-ogrskega cesarstva in Nemčije spopadli v vojni v gorah, ki je terjala na sto tisoče žrtev in povzročila veliko trpljenja.

Štirideset obujevalcev v zgodovinski uniformi iz Italije, Nemčije, Avstrije, Slovenije in Madžarske se je v teh dneh zbralo v gorah nad Kobaridom, da bi se spomnili žrtev velike vojne na soški fronti in prehodili prizorišča najbolj pomembne bitke na italijanski fronti.

Obiskali smo muzeje, jarke, vojaška pokopališča in se poklonili vsem padlim, ne glede na njihovo narodnost, in se na vrhu Matajurja spomnili mladih fantov, ki so morali zaradi vojne pobijati eden drugega.

Sto let kasneje smo bili v istih krajih, sedeli smo na istih kamnih, in smo posneli fotografije na osnovi tistih izpred sto let, celo nastavili smo se na enak način. Potem smo posedli okrog kamna na vrhu in opazovali gore, prežete z mirom, in razumeli, kako smo srečni. Lepo je bilo spoznati fante različnih narodov, jezikov in kultur. Pogovarjali smo se o naših družinah, delu in skupni strasti do zgodovine. Tam, na Matajurju, se je rodilo globoko prijateljstvo, ki ga ne bomo nikoli pozabili.

Če bi le imeli tudi tedanji fantje tako kot mi možnost, da bi se spoznali, mogoče ne bi prišlo do izbruha velike vojne ali celo nobene vojne nasploh.

Če bi se lahko svetovni voditelji spoznali, tako kot smo se mi v gorah nad Kobaridom, mogoče celo ne bi bilo več vojn!

Kobarid je bil za nas Italijane doslej sinonim za moralni in materialni polom; danes je Kobarid sinonim za prijateljstvo, bratstvo, mir in opomin novim generacijam, naj ne ponovijo napak in grozot vojne, ki je bila še bolj nepotrebna od ostalih.

Guido Aviani, predstavnik Alpinskega združenja iz Čedad